

AGNIESZKA LENART

O PROFESORZE RYSZARDZIE ŁUŻNYM MISTRZ WE WSPOMNIENIACH UCZNIÓW I PRZYJACIÓŁ

Profesor Ryszard Łużny w artykule, pt. *Etyka ludzi nauki*, opublikowanym w 1979 roku w czasopiśmie „Spotkania”, dzieli się refleksją na temat zobowiązań, jakie powinien przyjąć na siebie człowiek zajmujący się pracą naukową. Pojęciem najważniejszym w tych rozważaniach jest prawda. Autor zachęca do rzetelnego poszukiwania prawdy, podejmowania działań zmierzających w kierunku właściwego poznawania rzeczy. Profesor, w artykule napisanym wspólnie z księdzem Józefem Tischnerem, na co zwraca uwagę Maria Bobrownicka, podkreśla również znaczenie pracy badawczej, solidnej eksploracji, będącej ważnym elementem pracy naukowca, który poprzez poszukiwania, a następnie odważne dzielenie się efektami swoich działań, powinien budować prawdziwą rzeczywistość¹.

Mając na uwadze rozmyślenia Profesora, a także odwołując się do klasycznych definicji prawdy, mam do wykonania zadanie niełatwe, bowiem podjęłam się refleksji o Człowieku, którego, niestety, nie dane mi było poznać (w chwili jego śmierci byłam studentką pierwszego roku studiów w Instytucie Filologii Słowiańskiej KUL). Korzystając z dostępnych publikacji naukowych poświęconych osobie i dorobkowi Ryszarda Łużnego, odwołując się do artykułów jego uczniów i znajomych, podjęłam próbę przedstawienia „człowieka i uczonego”, chcąc tym samym, zgodnie z zasadami etycznymi, głoszonymi przez Profesora,

DR AGNIESZKA LENART – Katedra Literatury Rosyjskiej w Instytucie Filologii Słowiańskiej KUL; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin.

¹ Por. M. Bobrownicka, *Życie w prawdzie i wolności. Etyka Ryszarda Łużnego*, [w:] *Profesor Ryszard Łużny. W piątą rocznicę śmierci*, red. D. Piwowarska, Kraków 2004, s. 14-15.

pogłębiać swoją wiedzę i wrastać w ową prawdziwą rzeczywistość, w której nieocenione znaczenie ma jego dzieło i pamięć o nim². Wspomnienia znajomych, uczniów i współpracowników Profesora, do których udało mi się dotrzeć, zgodnie pozwalają odtworzyć i zachować w pamięci jego postać jako wybitnego naukowca, doskonałego organizatora i wielkiego człowieka.

Ryszard Łużny swoją edukację rozpoczął w roku 1934 we wsi Drohomiczany, następnie uczęszczał do szkół w Stanisławowie i Łyścu. Naukę w gimnazjum i liceum ogólnokształcącym odbywał już po wojnie, w latach 1945-1949 w województwie krakowskim, gdzie, unikając wywiezienia na Sybir, osiedlił się wraz z matką i braćmi³. Mimo nieprostych kolei losu, jak wspomina szkolny kolega z brzeskiego liceum, ks. Franciszek Kostrzewa, Łużny zawsze osiągał bardzo dobre wyniki w nauce, należał do najlepszych uczniów w klasie⁴.

O trudnościach, z jakimi borykał się Łużny, chcąc kontynuować edukację na studiach wyższych, pisze Anna Woźniak w szkicu, pt. *Ryszard Łużny – slawista i filolog*, zamieszczonym w „Zeszytach Naukowych KUL” z 1999 roku. Mimo zainteresowań humanistyką, Ryszard Łużny, z przyczyn ideologicznych, postanowił studiować na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ze względu jednak na poglądy i tzw. „pochodzenie społeczne”, o czym wspominał w swojej autobiografii, nie został przyjęty, co sprawiło, że ostatecznie został studentem rusycystyki na Wydziale Humanistycznym UJ⁵. W macierzystej uczelni Ryszard Łużny z powodzeniem oddał się pracy naukowo-dydaktycznej, osiągając kolejno stopnie magistra (1954), doktora (1962), doktora habilitowanego (1966) i profesora (1979).

Grzegorz Przebinda w artykule zamieszczonym w „Tygodniku Powszechnym” przytacza historię związaną z „pamiętną walizką książek”, którą od roku 1981 ciągle ma w pamięci. Przebinda wspomina swoje spotkanie z Profesorem na schodach w Instytucie Filologii Rosyjskiej w Krakowie, wówczas przy ul. Manifestu Lipcowego. Prof. Łużny w owej walizce zgromadził literaturę wydaną

² Zob. tamże, s. 14-18; *Człowiek i uczyony. Ryszard Łużny (1927-1998)*, Folder z wystawy 7 III-30 IV 2008, prezentowanej w Archiwum Nauki Pan i PAU w Krakowie, autor: Ewa Dziurzyńska.

³ Zob. R. Ł u ż n y, *Autor o sobie samym, czyli szkic do biografii*, [w:] *Ryszard Łużny. Spis publikacji 1955-1997*, red. G. Przebinda, J. Świeży, Kraków 1997, s. 68; A. W o ź n i a k, *Profesor Ryszard Łużny – slawista i filolog*, „Zeszyty Naukowe KUL” 43(1999), nr 3-4 (169-168), s. 271.

⁴ F. K o s t r z e w a, *Wspomnienie. Profesor Ryszard Łużny*, „Brzeski Magazyn Informacyjny” 2008, nr 3, s. 14.

⁵ Zob. *Autor o sobie samym*, s. 69; *Profesor Ryszard Łużny (1927-1998)*, [w:] R. Ł u ż n y, *Mysł słowiańska Jana Pawła II. Zbiór artykułów*, red. J. Orłowskiego, A. Woźniak, Lublin 2008, s. 12.

na Zachodzie, do której dostęp był w tamtych czasach praktycznie niemożliwy. Dzięki jego zabiegom, wspomina Przebinda, utworzona została Biblioteczka Rusycysty-Nonkonformisty, wzbogacając w cenne pozycje Bibliotekę Instytutu Filologii Rosyjskiej UJ i rozpoczynając w ten sposób pewien przełom w dostępie do literatury rosyjskiej w Polsce⁶.

Warto podkreślić, że działalność prof. Łuźnego pod wieloma względami była pionierska i przełomowa, często nawet, co podkreśla Magdalena Bajer w „Forum Akademickim”, ryzykowna: „Nie było to [...] kroczenie już utartą ścieżką z dodawaniem na niej własnych znaków, ale ciągłe wchodzenie na rozległe obszary, dopiero przyswajane (albo odzyskiwane) nauce w naszym kraju, nierzadko strzeżone rozmaitymi uprzedzeniami, nawet zakazami wstępu⁷ – pisze Bajer po rozmowie z żoną Ryszarda Łuźnego, Anną.

Prof. Łuźny do emerytury pracował w swojej Alma Mater, w Uniwersytecie Jagiellońskim. W latach 1969-1979 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Filologii Rosyjskiej tegoż Uniwersytetu, następnie, przez niemal dwadzieścia lat kierował Zakładem Literatury Rosyjskiej. Wykonywanie z wielkim poświęceniem obowiązków naukowo-dydaktycznych nie przeszkodziło mu jednak w zaangażowaniu się w działalność ruchu „Solidarność”, gdzie przez rok pełnił funkcję przewodniczącego komitetu założycielskiego NSZZ Solidarność UJ. W 1981 roku, w pierwszych od wielu lat rzeczywistych wyborach samorządu akademickiego, Profesor został wybrany dziekanem Wydziału Filologicznego na trzyletnią kadencję⁸.

Mówiąc o misji Profesora należy wspomnieć o drugim mieście uniwersyteckim, z którym na długo się związał. Chodzi oczywiście o Lublin i początkową działalność naukową Profesora na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, gdzie w 1966 roku zaczął wykładać historię literatury rosyjskiej. Następnie, od 1981 roku, za namową ówczesnego rektora o. prof. Alberta Krapca, Ryszard Łuźny podjął działania zmierzające w kierunku utworzenia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ośrodka slawistyki. Pierwotnie funkcjonował on pod nazwą Międzywydziałowy Zakład Badań nad Kulturą Bizantyjsko-Słowiańską. Na jego bazie, z inicjatywy Profesora w 1989 roku powstał nowy kierunek studiów –

⁶ *Filologia – powołanie i wierność*, „Tygodnik Powszechny” 1998, nr 14 (2543).

⁷ *Łuźni*, „Forum Akademickie” 04/2011, online: <http://forumakademickie.pl/fa/2011/04/uzni/> (dostęp: 9.03.2013).

⁸ Tamże; zob. także: Ł u ź n y, *Autor o sobie samym*, s. 70-71.

sekcja sławistyczna z trzema specjalnościami: rusycystyką, ukrainistyką i białorusystyką⁹.

Na KUL-u prof. Łużny pracował przez 15 lat, aż do emerytury w 1997 roku. Okres ten był jednym z najbardziej aktywnych w pracy naukowej, badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej Profesora. Liczba odbytych zebrań naukowych prowadzonych przez Łużnego jest imponująca. Odbyło się ich aż 76. Prace prezentowane podczas licznych konferencji i sesji naukowych publikowane były w „Rocznikach Humanistycznych” Towarzystwa Naukowego KUL i publikacjach pokonferencyjnych.

Z pewnością istotne znaczenie w kształtowaniu się kierunków badań Profesora miał wybór Karola Wojtyły na papieża¹⁰. Nauczanie Jana Pawła II było stale obecne w refleksji naukowej Ryszarda Łużnego, szczególnie zaś, jeśli chodzi o badania nad wkładem słowiańszczyzny w budowanie chrześcijańskiej koncepcji Europy i świata. Anna Woźniak pisze nawet o pewnej fascynacji Profesora postacią papieża Jana Pawła II. Łużny – dowodzi badaczka – ze szczególną wnikliwością analizował kolejne wypowiedzi i publikacje Jana Pawła II, śledził wydarzenia zainicjowane przez Ojca Świętego, w niektórych brał czynny udział, podkreślając zasługi Papieża-Polaka w budowaniu kultury chrześcijańskiej Europy¹¹.

Niezmiernie ważnym elementem eksploracji Łużnego, w myśl nauczania Jana Pawła II, słowiańskiego Papieża, było poszukiwanie korzeni duchowej jedności chrześcijańskiej Europy, ze szczególnym uwzględnieniem wkładu jej „wschodniego płuca”, w tym także apostołskich zasług braci Sołusńskich Cyryla i Metodego. Profesor Łużny brał aktywny udział w konferencjach papieskich poświęconych kwestiom słowiańskim¹². Myśl Ojca Świętego Jana Pawła II, zawarta w homiliach i encyklikach, stała się inspiracją dla licznych prac naukowych Profesora. Za Grzegorzem Przebindą przytoczyć wypada choćby kilka z nich: artykuł *Apostołowie Słowiańszczyzny współpatronami Europy*, usunięty przez cenzurę z „Tygodnika Powszechnego”, szkic *Jubileusz tysiąclecia chrztu Rusi-Ukrainy oczyma polskiego sławisty* czy zamieszczony w czasopiśmie „Slavia Orientalis” artykuł pt. *Tysięczna rocznica chrztu Rusi Kijowskiej a życie nau-*

⁹ Tamże, s. 72-75.

¹⁰ Zob. B. Białokozowicz, *Profesor Ryszard Łużny i jego wschodniosłowiańskie fascynacje naukowe*, „Acta Polono-Ruthenica” 2(1997), s. 3-41.

¹¹ Zob. A. Woźniak, *Ryszard Łużny jako badacz Słowiańszczyzny Wschodniej*, [w:] *Myśl słowiańska Jana Pawła II*, red. J. Orłowski, A. Woźniak, Lublin 2008, s. 156-157.

¹² Zob. G. Przebinda, *Profesor Ryszard Łużny o Bogu i człowieku w kulturze Słowian Wschodnich*, [w:] *Profesor Ryszard Łużny. W piątą rocznicę śmierci*, s. 31.

kowo-kulturalne w Polsce lat 80. Nieoceniony jest wkład Ryszarda Łuźnego w budowanie kultury europejskiej i odkrywanie chrześcijańskiej tożsamości narodów słowiańskich. Profesor godnie kontynuował dzieło ewangelizatorów narodów słowiańskich¹³.

Zgodnie z ideą Jana Pawła II, zawartą w encyklice *Slavorum Apostoli*, ogłoszonej 2 czerwca 1985 roku z okazji tysięcznej rocznicy dzieła ewangelizacji św. Cyryla i Metodego, Profesor, podejmując pionierskie badania nad chrześcijańskimi korzeniami Słowiańszczyzny, sięgał do przeszłości, penetrując duchowe dziedzictwo Kościoła i ludzkości i dając w ten sposób świadectwo swojej odpowiedzialności za budowanie kultury europejskiej, tożsamości chrześcijańskiej i ekumenizmu¹⁴. Wielu badaczy podkreśla wyjątkowy, szczególny, wreszcie misyjny charakter pracy prof. Łuźnego, sławisty, rysycysty, filologa, historyka literatury, tłumacza¹⁵.

Profesor, na co zwraca uwagę ukrainista Bazyli Białokozowicz, stworzył „kulturologiczną szkołę badawczą”, wdrażając nowatorskie koncepcje teoretycznoliterackie i metodologiczne w zakresie badań nad kulturą Słowian Wschodnich¹⁶. Innowacyjność studiów Profesora w zakresie słowianoznawstwa podkreśla również Anna Woźniak w artykule *Ryszard Łuźny jako badacz Słowiańszczyzny Wschodniej*:

Profesor znalazł się w szeregu pierwszych polskich uczonych, którzy zapoczątkowali podejmowanie badań nad słowiańskim Wschodem, przedłożył jednocześnie swoisty sposób postrzegania kultury wschodniosłowiańskiej, mianowicie wprowadził metodę integrującą jej cechy wspólne, uwidaczniającą jedność i uniwersalizm tej kultury, wspólne korzenie, jak również akcentował różnice, odmienności narodowe i kulturowe¹⁷.

¹³ Zob., *Słowo wstępne*, [w:] Ł u ź n y, *Mysł słowiańska Jana Pawła II*, s. 7-8.

¹⁴ Por. „Przeszłość jest to dziś...”. *Jana Pawła myślenie w wymiarze historii narodów słowiańskich*, [w:] Ł u ź n y, *Mysł słowiańska Jana Pawła II*, s. 117-118.

¹⁵ Zob. M. Bobrownicka, *Życie w prawdzie i wolności. Etyka Ryszarda Łuźnego*, [w:] *Profesor Ryszard Łuźny. W piątą rocznicę śmierci*, s. 14-18; *Przebinda*, *Profesor Ryszard Łuźny o Bogu i człowieku w kulturze Słowian Wschodnich*, s. 26-30; *Woźniak*, *Ryszard Łuźny jako badacz Słowiańszczyzny Wschodniej*, s. 153-154; *taż*, *Profesor Ryszard Łuźny – sławista i filolog*, s. 273.

¹⁶ *Taż*, *Ryszard Łuźny jako badacz Słowiańszczyzny Wschodniej*, s. 153; zob. także: B. Białokozowicz, *Ryszard Łuźny i olsztyńskie „Acta Polono-Ruthenica”*, „Roczniki Humanistyczne” 48-49(2000-2001), z. 7, s. 121-136.

¹⁷ *Woźniak*, *Ryszard Łuźny jako badacz Słowiańszczyzny Wschodniej*, s. 153.

Sławistyka zawdzięcza Profesorowi, co warto wyartykułować, także rozpoczęcie badań nad religijnym wymiarem kultury Słowiańszczyzny, nad zagadnieniem *sacrum* w literaturach wschodniosłowiańskich¹⁸. Głównymi tematami badań Ryszarda Łuźnego, wyraźnie już zarysowanymi w latach osiemdziesiątych, była refleksja nad duchowością narodów wschodniosłowiańskich, nad historią Kościoła, życiem religijnym i myślą filozoficzną Słowian Wschodnich, a także literaturą rosyjską w ujęciu chrześcijańskim¹⁹.

Warto zaznaczyć, że prof. Łuźny był znawcą literatury staroruskiej, która stanowiła pole jego eksploracji, szczególnie w początkowym okresie pracy naukowej. Przyjmując stanowisko przeciwne „moskwocentryzmowi”, utrzymywał, że piśmiennictwo staroruskie stanowiło podwaliny zarówno literatury rosyjskiej, jak i ukraińskiej czy białoruskiej²⁰.

Ważne w dorobku Profesora są prace dotyczące, m.in. zagadnień związanych z kulturą ruską, a więc: *Literatura staroruska*, *Pieśń o niebieskiej księdze*, *Opowieść o niewidzialnym grodzie Kitieżu*. *Z legend i podań dawnej Rusi*, *Słowo o Bogu i człowieku*. *Myśl religijna Słowian Wschodnich*²¹. Nie można też nie wspomnieć chociażby o zainteresowaniach R. Łuźnego literaturą XVIII wieku i jego udziale w autorstwie podręcznika *Literatura rosyjska (1970-1971)* pod redakcją M. Jakóbca. Jeśli chodzi o wiek XVIII, Łuźnego interesowały związki literatury rosyjskiej tego okresu z literaturą polską, Profesor był także znawcą życia i twórczości Aleksandra Puszkina i Aleksandra Hercena. Warto jednak pamiętać, że zakres zainteresowań badawczych Ryszarda Łuźnego był znacznie szerszy, dotyczył kwestii romantyzmu rosyjskiego i oświecenia w Rosji z uwzględnieniem twórczości pisarzy tych okresów, a także polsko-rosyjskich stosunków literackich²².

Ryszard Łuźny wydał ponad sześćset publikacji, wykształcił około czterystu magistrów i dwudziestu pięciu doktorów filologii rosyjskiej. Wielu z jego

¹⁸ Tamże.

¹⁹ Zob. t a ż, *Profesor Ryszard Łuźny – sławista i filolog*, s. 273.

²⁰ Zob. tamże, s. 273.

²¹ Zob. *Literatura staroruska. Wiek XI-XVII. Antologia*, oprac. W. Jakubowski, R. Łuźny, Warszawa 1971; *Pieśń o niebieskiej księdze. Antologia rosyjskiej ludowej poezji religijnej*, wybrał, przeł. i oprac. R. Łuźny, Warszawa 1990; *Opowieść o niewidzialnym grodzie Kitieżu. Z legend i podań dawnej Rusi*, wyboru dokonał, tłum. R. Łuźny, Warszawa 1988; *Słowo o Bogu i człowieku. Myśl religijna Słowian Wschodnich doby staroruskiej*, wybrał, przeł. i oprac. R. Łuźny, Kraków 1995.

²² Więcej na ten temat: W o ź n i a k, *Profesor Ryszard Łuźny – sławista i filolog*, s. 270-278.

uczniów i wychowanków od lat kontynuuje dzieło swego Mistrza. Niektórzy osiągnęli już stopnie profesorskie²³. Anna Woźniak podkreśla, że imponujący dorobek Profesora jest efektem „rzadko spotykanego daru współpracy Mistrza z uczniami, mobilności Nauczyciela, kompetencji i erudycji, profesjonalizmu, życzliwości i gotowości pomocy”²⁴. Józef Smaga natomiast wspomina Profesora jako rzetelnego i solidnego dyrektora, wymagającego wiele od innych, ale stawiającego także wysokie wymagania przed samym sobą. Profesor Łużny, pisze Smaga, był pomysłowy i niespokojny w działaniach na niwie slawistycznej i właśnie dzięki temu potrafił zdziałać tak wiele²⁵.

W relacjach wielu ludzi, rodziny, znajomych, współpracowników i wychowanków prof. Łużny oceniany jest jako przede wszystkim wspaniały człowiek, pomocny, wrażliwy na los innych, po prostu *hagios*²⁶. Istota ludzka bowiem, podkreśla Maria Bobrownicka, była dla Profesora podstawą Jego świata wartości, zasad moralnych i jego stosunku do świata i ludzi²⁷. To nieprzeciętna wiara w drugiego człowieka pozwalała mu dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniami z innymi, znosić przeciwności losu, zapisać się w historii polskiej humanistyki i w pamięci kilku pokoleń slawistów²⁸.

Ks. Franciszek Kostrzewa z podziwem pisze w brzeskich *Wspomnieniach* o zaangażowaniu Profesora w życie edukacyjne i społeczne Brzeska i lokalnej szkoły. „Mimo tak rozlicznych zajęć – wspomina ks. Kostrzewa – [Łużny – przypis mój – A. L.] nie zapomniał o szkole, z której wyszedł i o kolegach z ławy szkolnej. Brał czynny udział w spotkaniach, jakie co kilka lat odbywały się w Brzesku. Był ich organizatorem i dokumentalistą”²⁹. To właśnie dzięki zaangażowaniu Profesora powstała książka pt. *Maturzyści z roku 1949 – Dzieci Ziemi Brzeskiej*³⁰.

Ewa Miodońska-Brookes, koleżanka Profesora z czasów studiów tak wspomina Ryszarda Łużnego:

²³ Zob. F. Ziejka, *Profesor Ryszard Łużny*, [w:] *Profesor Ryszard Łużny. W piątą rocznicę śmierci*, s. 10; Woźniak, *Profesor Ryszard Łużny – slawista i filolog*, s. 272-273.

²⁴ Zob. Woźniak, *Profesor Ryszard Łużny – slawista i filolog*, s. 272.

²⁵ *Wspomnienie o R. Łużnym, w piątą rocznicę Jego śmierci*, [w:] *Profesor Ryszard Łużny. W piątą rocznicę śmierci*, s. 34-35; zob. także: B. Kuś, *Profesor jakich mało*, tamże, s. 36-39.

²⁶ Bobrownicka, *Życie w prawdzie i wolności. Etyka Ryszarda Łużnego*, s. 14-18

²⁷ Zob. tamże.

²⁸ Por. Ziejka, *Profesor Ryszard Łużny*, s. 11.

²⁹ *Wspomnienie*, „Brzeski Magazyn Informacyjny” 2008, nr 3(189), s. 15.

³⁰ Tamże.

Posiadał on pewne cechy osobowościowe szczególnie ważne w tym pierwszym, jeszcze nieco chaotycznym i opartym na improwizacji czy intuicji okresie działań, w okresie ustalania kształtu i programu „Solidarności”: skryzalizowaną, opartą na długim doświadczeniu życiowym i zawodowym postawę, talent konsolidowania ludzi, dostrzegania i wykorzystywania ich potencjalnych talentów, otwartość na cudze pomysły i inicjatywy, wreszcie połączenie energii ze spokojem i rozsądkiem³¹.

Jan Orłowski w artykule pt. *Prof. Ryszardowi Łużnemu na pożegnanie*, który ukazał się w „Dzienniku Wschodnim” w 1998 r., pisze: „Prof. R. Łużny odegrał doniosłą rolę w kształceniu kadry naukowej polskiego literaturoznawstwa slawistycznego [...]. Był nie tylko uczonym wielkiego formatu, ale też wspaniałym i szlachetnym człowiekiem”³². W „Gazecie Wyborczej” z tego samego roku J. Orłowski wspominał: „Przy nieprzeciętnych swoich dokonaniach prof. Ryszard Łużny był człowiekiem skromnym i otwartym, wyjątkowo życzliwym wobec kolegów i współpracowników”³³.

Szczególne cechy osobowości Profesora – konkluduje Franciszek Ziejka w zakończeniu artykułu opublikowanego w piątą rocznicę śmierci Ryszarda Łużnego – pozwalały Mu nieprzerwanie dostrzegać w drugim człowieku bliźniego, niezależnie od stopnia pokrewieństwa czy zależności zawodowej.

Nie znaczy to wcale – podkreśla autor – że prof. Łużny był skorym do zaakceptowania zgniłych kompromisów moralnych. Przeszedłszy nie tylko w młodości twardą szkołę życia, jasno odróżniał dobro od zła, wielkość od podłości. Nie krył swych poglądów politycznych. Ani też swej wiary katolickiej [...]. Prawy w swym życiu, miał dar skupiania wokół ludzi prawych³⁴.

Wielką wrażliwość prof. Łużnego, jego wyjątkowe osiągnięcia w dziedzinie nauki, podkreślił także Jan Paweł II w *Liście kondolencyjnym*, nadesłanym po śmierci wybitnego Współpracownika:

Jednocześnie się w duchu ze wszystkimi, których napełnia bólem śmierć Pana Profesora Ryszarda Łużnego. Odszedł po wieczną nagrodę człowiek, któremu wiele zawdzięcza nauka polska, a szczególnie środowiska akademickie Krakowa i Lublina. Znałem go oso-

³¹ Zob. M. Bajer, *Łużni*, „Forum Akademickie” 04/2011, online: <http://forumakademickie.pl/fa/2011/04/uzni/> (dostęp: 9.03.2013); zob. także: *Czasy „Solidarności” na Uniwersytecie Jagiellońskim 1980-1989 we wspomnieniach*, red. Andrzej M. Kobos, Kraków 2010.

³² *Prof. Ryszardowi Łużnemu na pożegnanie*, „Dziennik Wschodni” 1998, nr 58, s. 4.

³³ Tenże, *Prof. Ryszard Łużny. Pożegnanie*, „Gazeta Wyborcza”, 1998, nr 58, s. 10.

³⁴ *Profesor Ryszard Łużny*, s. 9-13.

biście i szczerze ceniłem jego wrażliwość na dobro, jego wytrwałość i kompetencje w docieraniu do korzeni naszej słowiańskiej kultury, wielkie znanostwo literatury i dziejów narodów wschodniosłowiańskich [...]”³⁵.

Ryszard Łużny zmarł w marcu 1998 roku. Ciągłe jednak zajmuje on bardzo ważne miejsce wśród polskich slawistów. Wychowankowie Profesora pielęgnują jego dorobek i pamiętają o jego zasługach, publikując dedykowane mu materiały, organizując konferencje i seminaria poświęcone Jego pamięci.

Publikacje naukowe (wydane w latach 1997-2010):

Ryszard Łużny. Spis publikacji 1955-1997, Kraków 1997, red. G. Przebinda, J. Świeży.

Słowianie Wschodni. Duchowość – Mentalność – Kultura. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Ryszardowi Łużnemu w siedemdziesięciolecie urodzin, red. A. Rażny, D. Piwowarska, Kraków 1997.

„Slavia Orientalis” 47(1998), nr 3.

A. Woźniak, *Profesor Ryszard Łużny – slawista i filolog*, „Zeszyty Naukowe KUL” 1999, nr 3-4 (169-168), s. 271-278.

J. Orłowski, *Spotkanie dla uczczenia pamięci prof. Ryszarda Łużnego*, „Przegląd Rusycystyczny” 22(1999), z. 1-2, s. 106.

Profesor Ryszard Łużny. W piątą rocznicę śmierci, red. D. Piwowarska, Kraków 2004.

„Roczniki Humanistyczne”, 48-49(2000-2001), z. 7.

R. Łużny, *Myśl słowiańska Jana Pawła II. Zbiór artykułów*, red. A. Woźniak, J. Orłowski, Lublin: WKUL 2008 (wydany w dziesiątą rocznicę śmierci Profesora).

J. Kapuścik, *Ryszard Łużny – uczonec, nauczyciel i wychowawca*, [w:] *Polsko-wschodniosłowiańskie stosunki kulturowe. W dziesiątą rocznicę śmierci profesora Ryszarda Łużnego*, red. D. Piwowarska, E. Korpała-Kirszak, Kraków: Wydawnictwo UJ 2010, s. 151-155.

H. Duć-Fajfer, *Polsko-wschodniosłowiańskie stosunki kulturowe. Rocznikowa sesja naukowa poświęcona pamięci profesora Ryszarda Łużnego*, „Alma Mater” 2008, nr 103, s. 76-78.

³⁵ Zob. *Telegram kondolencyjny Jana Pawła II*, [w:] *Myśl słowiańska Jana Pawła II*, s. 5.

Spotkania naukowe (lata 1997-2013)

- Sesja z okazji 70-lecia urodzin profesorów Ryszarda Łuźnego i Wiesława Witkowskiego: *Słowianie Wschodni. Duchowość – Kultura – Język*, Kraków; Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej UJ, 18–19 kwietnia 1997 roku.
- Posiedzenie naukowe dla uczczenia pamięci prof. Ryszarda Łuźnego, Kraków, Komisja Wschodnioeuropejska PAU, 8 marca 1999.
- Sesja w 1. rocznicę śmierci prof. Łuźnego: *Słowianie Wschodni. Sacrum – Literatura – Język. Problematyka słowianoznawcza w badaniach profesora Ryszarda Łuźnego*, Lublin, Sekcja Filologii Słowiańskiej KUL, 15-16 kwietnia 1999.
- Posiedzenie Naukowe Komisji Wschodnioeuropejskiej PAU poświęcone pamięci Profesora Ryszarda Łuźnego w piątą rocznicę jego śmierci, Kraków, Polska Akademia Umiejętności, 12 marca 2003.
- Sesja z okazji 10. rocznicy śmierci Ryszarda Łuźnego: *Polsko-wschodniosłowiańskie stosunki kulturowe*, Kraków, Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej UJ oraz Komisja Wschodnioeuropejska PAU, 7-8 marca 2008.
- Konferencja dedykowana Profesorowi: *W kręgu wartości: Bóg, człowiek, świat w kulturze i literaturach wschodniosłowiańskich*, KUL, 18-19 kwietnia 2008.
- Seminarium *Czy rusycystyka może służyć ewangelizacji? Profesor Ryszard Łuźny (1927-1998) i jego dzieło. W piętnastą rocznicę śmierci*, Lublin, Katedra Literatury Rosyjskiej KUL, 12 marca 2013.

О ПРОФЕССОРЕ РЫШАРДЗЕ ЛУЖНОМ

МАСТЕР В ВОСПОМИНАНИЯХ УЧЕНИКОВ И ДРУЗЕЙ

Резюме

В статье представлена биография Профессора Рышарда Лужного, названы также особые научные достижения и заслуги Профессора в области славистических исследований. Подспорьем статьи стали биографические сведения и автобиография Лужного, а также воспоминания о личности и заслугах Профессора. Приведенные в тексте воспоминания учеников и сотрудников Р. Лужного, рисуют портрет Профессора – крупного ученого, отличного организатора, а прежде всего великого Человека. В конце статьи перечислены публикации посвященные памяти Профессора

Рышарда Лужного, а также научные конференции с 1997 по 2013 год, организованные учениками Профессора как в Кракове, так и Люблине.

ABOUT PROFESSOR RYSZARD ŁUŻNY
THE IMAGE OF THE MASTER
IN THE MEMORIES OF HIS STUDENTS AND FRIENDS

Summary

This paper presents Professor Ryszard Łużny's research profile and his greatest achievements in the field of Slavic studies. Professor Łużny's autobiographic work and memories about him are the departure point for the article. The interviewed students, collaborators and friends of Professor Łużny paint a clear picture of an outstanding scholar, great event organizer and, first and foremost, of a great man. The article ends with a list of publications in memoriam Professor Łużny and the list of conferences organized by his students between 1997 and 2013 in Kraków and Lublin.

Translated by Konrad Klimkowski

Key words: Ryszard Łużny, biography, merits, memories, students, conferences.

Słowa kluczowe: Ryszard Łużny, biografia, zasługi, wspomnienia, uczniowie, konferencje.

Ключевые слова: Рышард Лужны, биография, заслуги, воспоминания, ученики – конференции.